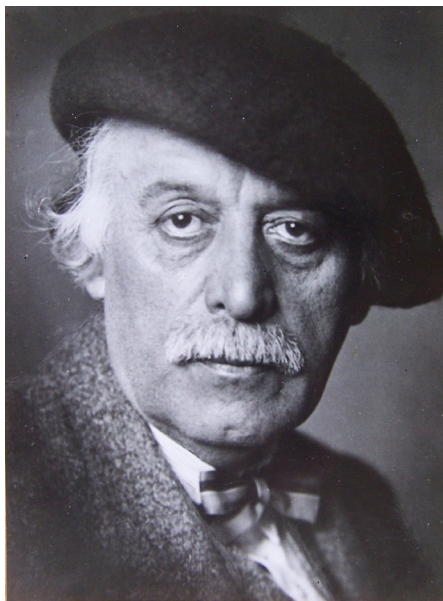

160 éve született

Lehel Endre: RIPPL-RÓNAI JÓZSEF

Rippl-Rónai József 1861. május 23-án született Kaposváron, szülei elsőszülött gyermekeként. Apja, Rippl József tanító, édesanyja, Knezevich Anna Pauline nemesi család leszármazottja. A modern magyar festészet egyik vezéralakja. A posztimpresszionista és szecessziós törekvések legjobb magyar képviselője. Művészetét gazdag színvilág, bátran stilizáló vonaljáték, dekorativitás jellemzi.

A gimnázium elvégzése után gyógyszerészinás a kaposvári Arany Oroszlán patikában, majd a Budapesti Tudományegyetemen gyógyszerészhallgató a bölcsészeti karon, ahol mesterlevelet szerez. Rövid ideig a kaposvári gyógyszerertárban dolgozik. Két éven keresztül gróf Zichy Ödön fiainak házitanítója.

1884-ben iratkozik be a müncheni festő akadémiaira, de 1887-ben már Párizsban találjuk. Két éven át Munkácsy Mihály mellett dolgozik, egy ideig hatása alá is kerül. Bekapcsolódik a francia modern művészeti életbe is. Francia nőt vesz feleségül, Lazarine Baudriont. 1889-től alakítja ki saját formanyelvét, elszakad a Munkácsy-hatástól. 1889-ben festi a *Nő fehérpettyes ruhában* című posztimpresszionista képét, mely a „fekete korszak” nyitánya. Ezek az eseménytelen, öncélú alkotások nagyvonalúan dekoratívak, sejtelmességből és talányból szőtt hangulatuk finoman artikulált. Ennek az időszaknak egyéni nyelven megszólaló művei közül a *Nő kálitkával* a legismertebb. Ezekben az években kerül barátságba Maillollal, a kiváló szobrásszal, akiről 1892-ben közös műtermükben nagyszerű portrét is fest. Egészen

1901-ig dolgozik Franciaországban. Itt alkotja ifjúkori fő műveit, az Ágyban fekvő nőt, a Párizsban is nagy sikert aratott Öreganyámat, a Kuglizók című dekoratív ritmusú képét. Ekkori művei a Nabis-csoport (posztimpreszionista csoportosulás, mely előre vetíti, a szecesszió és az expresszionizmus megjelenését) munkásságának szerves részét alkotják.

Nő kalitkával

Öreganyá

Kuglizók

A századforduló után hazaköltözik. 1900 decemberében műveiből kiállítást rendez, de az itthoni közönség még nem érti meg munkáit.

A „fekete korszakot” dekoratív szecessziós színvilág, majd a friss pasztelltechnikával készült, az impresszionizmus jegyeit hordozó stílus váltja fel. 1904-ben festi az Amikor az ember visszaemlékezéseiből él című művét, amelyre 1906-ban társulati díjat kap. Az 1906-os Könyves Kálmán cégnél rendezett kiállítás hozza meg első hazai sikert.

Ez időtől többnyire Kaposvár mellett, az úgynevezett Róma-villában dolgozik. Itt festi pointillista-szecessziós képeit. Ezt a korszakát a vattaszerűen szabdalt, foltos festékfelrakásokról „kukoricás képeknek” nevezi el. Ennek az időszaknak a fő műve az Apám és Piacsek bácsi vörösbor mellett. 1912-ben megtervezi az Ernst Múzeum nagyméretű üvegablakát. Részt vesz a Magyar Impressionisták és Naturalisták Köre (MIÉNK) alapításában, a Nyugat mozgalmában. Barátságot köt Adyval.

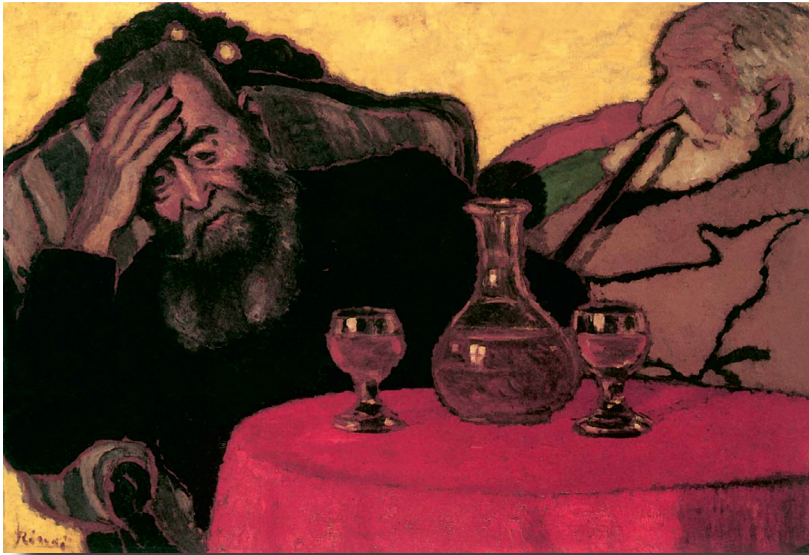
A háború utáni években születnek nagy erejű íróportréi (Móricz, Babits, Szabó Lőrinc stb.). Rippl-Rónai ragyogó rajzoló és kiválóan bánik pasztellal. A müncheni gyakorlat akadémikus, részletező előadásmódja helyébe a kontúrvonalak egységesítőbb, egyszerűségükben is nagyvonalú stílusa lép. Utolsó éveiben rengeteg pasztell képet fest, ezek közül is kiemelkedik önarckép sorozata (Önarckép zöld sállal és pipával, Vörös sapkás önarckép)

A firenzei Uffizi Képtár a „Világhírű művészek arcképcsarnokába” egy önarcképét kéri. 1927. Utolsó önarckép. Az utolsó évek ismétlődő rosszullétei után november 25-én tüdőgyulladásban meghal.

Kaposváron tiszteletére Rippl-Rónai művészeti díjat alapítottak, és névadója a megyei múzeumnak is.

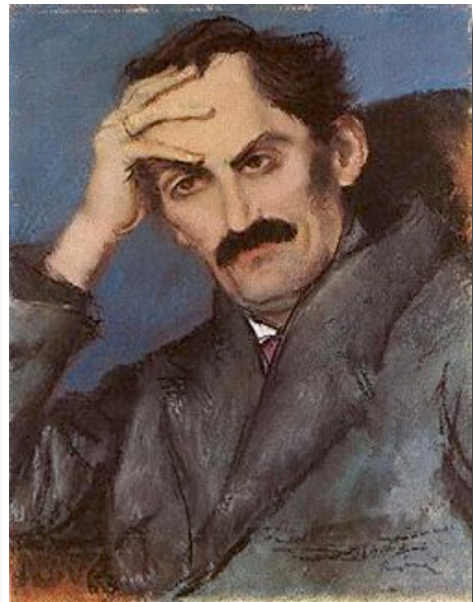

Amikor az ember visszaemlékezéseiből él

Apám és Piacsek bácsi vörösbor mellett

Babits Mihály

Vörössapkás önarckép